І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА — SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації
'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 88. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 8-го ТРАВНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 8, 1959 No. 88. РІК LXVI.

СТАЛЕВА ІНДУСТРІЯ ПЛЯНУЄ ВЗАЄМОДОПОМОГУ НА ВИПАДОК ОБМЕЖЕНИХ СТРАЙКІВ

Ню Йорк. — Великі американські сталеварні компанії радять тепер над пляном фінансової взаємодопомоги, що з неї могли б користати окремі продуценти сталі на той випадок, якщо б робітничі спілки почали застосовувати тактику обмежених страйків, значить страйків спрямованих тільки проти деяких окремих компаній. Факт обмірковування такого пляну виявив Р. Конрад Купер, екзекутивний заступник президента Сталеварної Корпорації З'єдинених Держав (Ю. С. Стіл Корпорейшен) і речник 12 інших продуцентів сталі, що ведуть тепер переговори із спілкою Об'єднані Сталеварні Робітники в справі підписання нового контракту. Згідно з інформаціями Купера, плян фінансової взаємодопомоги мав би бути добровільний і з нього мали б користати ті сталеварні компанії, що проти них виникли б страйки у випадку непідписання нового контракту до дня 30 червня ц. р. — Водночас із цим Купер висловив переконання, що порозуміння в справі нового контракту буде досягнуте і що до страйку не дійде і тому теж не буде конечности застосовувати обміркований тепер плян взаємодопомоги. Підтверджуючи наявність нарад між проводами сталеварних компаній в справі фінансової взаємодопомоги, Купер не виключив також можливости припинення праці в усіх великих сталеварних компаніях, якщо б спілка Об'єднаних Сталеварних Робітників хотіла застосувати тактику окремішних страйків, значить в одній тільки або в двох компаніях. Обміркований сталеварними компаніями плян взаємодопомоги базується на досвіді летунських ліній із минулої осени, коли то летунський персонал добивався прийняття своїх вимог страйками то в одній то в другій летунській лінії і коли летунські компанії були примушені підписати між собою пакт про фінансову взаємодопомогу, щоб охоронити себе перед надто великими втратами. Цей пакт передбачав розподіл певної частини прибутків тих ліній, які мали можливість діяти, із лініями, діяльність яких була спаралізована внаслідок частинного страйку. У відповідь на заяву Купера президент спілки Об'єднаних Сталеварних Робітників Дейвід Дж. МекДоналд ствердив, що спілка не бажає страйку і що відповідальність за виникнення страйку лежить тільки на сталеварних компаніях. Якщо і в минулому були обмежені страйки, то вони — згідно із заявою МекДоналда — були викликані спеціяльними обставинами. — Переговори в справі підписання нового контракту продовжуються покищо між проводом спілки сталеварних робітників і представниками окремих сталеварних компаній. За їх розвитком стежить уряд, який, як заявив през. Айзенгавер — буде зусильно протидіяти у тому випадку, якщо б цей новий контракт, значить підвищення платень і пізніше збільшення цін на сталь, мав би причинитися до поглиблення інфляції.

Айзенгавер і Черчил оглядали поле бою в Ґеттисбурґу

Вашинґтон. — Президент Айзенгавер 6-го травня зі своїм гостем колишнім англійським прем'єром Винстоном Черчилем виїхали на президентову фарму в Ґеттисбурґу, Па., а після того з гелікоптера оглядали поле бою біля Ґеттисбурґу, де відбулася славна атака піхоти, що була поворотним пунктом у Громадянській війні. Черчил зі своєю традиційною сиґарою в устах заявив журналістам, що на фармі Президента було „прекрасно", те саме сказав він після оглядання поля бою. Він цікавився рогатою худобою на фармі, і дискутував про Громадянську війну. Під час прийняття, яке Президент влаштував вночі в пошану Черчила, англійський гість сказав, що розв'язка важливих проблем між Сходом і Заходом вимагає, щоб ЗДА і Велика Британія якнайтісніше співпрацювали.

Признано нагороди Еммі за найкращі досягнення на телевізії

Минулої середи, 6-го травня, Національна Академія Телевізійних Мистецтв і Науки роздала цілий ряд нагород Еммі — що є відповідником нагород Оскара у фільмі та Пуліцера в журналістиці — за найкращі досягнення в поодиноких ділянках телевізійних передач за минулий рік. Найвищі відзначення дістали покази „Літтл Мун оф Албен" та „Ен Івнінґ віт Фред Астер". З інших категорій показів були відзначені — „Плейгавз 90" (драматичні серії), „Джек Бенні Шов" (комедії), „Дайна Шор Шеві Шов" (музичні покази), „Маверик" (ковбойські покази), „Гай, Мом" (покази для дітей), та цілий ряд інших. — „Ранній семестер" був відзначений, як найкращий докулентально - виховний показ. Як найкращу інформаційну програму відзначено передачу „Обличчя червоного Китаю", а Едвард Р. Морров був відзначений, як найкращий коментатор вісток. — Телевізійна передача роздачі нагород Еммі відбувалася в Голливуді, Вашинґтоні і Ню Йорку, а театри, в яких передачі відбувалися, були пікетовані юнією радієвих і телевізійних працівників. Передачу нагород за найкращі телевізійні інформації коментував віце-президент Ніксон Виступали також інші високі достойники.

НОВІ ПРИЗНАЧЕННЯ

Джан Т. Кебот (ліворуч) з Бостону, Масс., що його президент Айзенгавер найменував амбасадором до Бразилії на місце пані Клер Бут Лус, яка зрезиґнувала із свого призначення після затвердження її Сенатом. Праворуч — Вільям Б. Франке найменований секретарем фльоти на місце Томаса С. Ґейтса. Юн., який зрезиґнував із свого посту. Номінації Кебота і Франке мають бути затверджені ще Сенатом.

Замовили ракету „Веґа", яка везтиме людей в космічні простори

Вашинґтон. — Голова Крайової Адміністрації Космічних Просторів Т. Кейт Ґленнен повідомив, що підписано контракт з фірмою Дженерал Дайнемікс Корпорейшен про побудову коштом 33,500,000 долярів ракети, яка зможе залетіти до Венери. Ця ракета має бути така довга, як високий є 10 поверховий будинок і має важити 147 тонн. Вона зможе летіти до таких далеких плянет, як Венера ,а може також бути вжита до того, щоб пустити в кружляння довкола Землі двотонову лябораторійну кабіну, в якій будуть приміщені люди. Ці люди мали б кружляти довкола Землі на висоті 300 миль. Ракету названо ім'ям ясної зірки „Веґи", яка є віддалена від Землі так, що її світло доходить до нас за 26 років. — Комісія Космічних Просторів в Палаті Репрезентантів призначила для аґенції космічних просторів 485,250,000 долярів, це значить стільки, скільки домагався уряд. Ракета „Веґа", 100 стіп завдовжки, має важити з повним набором коло 300,000 фунтів. Вона має бути готова вже в 1960 році, і тоді будуть робити з нею пробні лети, бо на початку 1961-го року „Веґа" має везти людей в космічні простори.

Помер колишній представник президента у Ватикані — Майрон Тейлор

Ню Йорк. — 6-го травня помер тут у віці 85-ох років колишній уповноважений представник американського президента при Ватикані Майрон Тейлор. Він довгі роки був головою ради директорів Сталевої Корпорації ЗДА. На початку другої світової війни президент Ф. Д. Рузвелт найменував його був своїм представником при Ватикані, бо хотів мати зв'язок із головою Католицької Церкви під час важливих воєнних подій. Та номінація викликала бурю протестів від протестантських провідників, які твердили, що та номінація порушує американську засаду відділення церкви від держави. Але Тейлор витримав на тому пості у Ватикані аж до 1950 року. коли зрезиґнував під час президентури Гаррі С. Трумана. Велику ролю відограв Тейлор в американській сталевій промисловості, де він працював десятки років.

Сенатор Кеннеді „дуже зацікавлений" кандидатурою на президента в 1960 році

Сакраменто, Каліфорнія. — Сенатор - демократ із Массачусетс заявив у Сакраменто в Каліфорнії, де він впродовж трьох днів об'їздив той стейт, що „він є дуже зацікавлений кандидатурою на президента в 1960 році", хоч досі ще не є кандидатом. Він конферував із демократичними губернатором Каліфорнії Едмундом Дж. Бравном, і сказав, що не буде кандидувати у правиборах вибору кандидата на президента, бо не схоче виступати проти губернатора Бравна, який напевно здобуде там правибори, бо є улюбленим фаворитом для каліфорнійських виборців. Сам губернатор Бравн заявив, що він схоче взяти участь у правиборах, щоб побачити, як виборці ставляться до нього. Сен. Кеннеді сказав, що нюйоркський губернатор Рокефеллер буде добрим кандидатом для Республіканської партії і страшним для демократичного противника.

Арґентина дістає від ЗДА $ 350 мільйонів на поправу економіки

Вашинґтон. — Високий арґентинський урядовець заявив, у пресовому інтерву, що його країна дістає від ЗДА у формі позичок, контрактів та різних інших договорів разом 350 мільйонів долярів на поправу своєї економіки. На цю суму складаються, між іншим, висилка рільничих продуктів до Арґентини на суму 35 мільйонів долярів і 100 мільйонів долярів, які дають три американські нафтові концерни. За фармерські продукти Арґентина платитиме своєю валютою, а ЗДА ці гроші знову дадуть їй як нову позику. Компанії з західніх стейтів дають Арґентині 100 мільйонів долярів на побудову автострад, мешканевих домів і готелів. Економічний дорадник президента Артура Фрондізі Р. Фріджеріо заявив, що переговорював із віце-президентом Ніксоном і секретарем скарбу про державну допомогу Арґентині і сказав, що вони обидва прихильно поставилися до його пропозицій.

Український юнак урятував життя двом дівчаткам

Дітройт. — В неділю 3-го травня, коло полудня з поблизьких хат української оселі „Діброва" коло Бройтон, Миш., три дівчинки у віці між 8—12 років пішли купатись до озера. Бавлячись на мілкій воді, дві з них найшли на глибінь коло 8 стіп і, невміючи плавати, почали топитися. На щастя недалеко від них Ігор Казієвич з двома сестрінками зривали квіти. На крик одної з дівчат, що ще була на мілкій воді, він нашвидко зняв обуву, і в одязі вскочив до води. Обі дівчинки врятував тим способом, що, пірнувши під воду, попихав їх до мілини, бо вони держалися одна одної. Він є членом 183 Відд. УНСоюзу ім. Мазепи, має 17 років, ходить до другої кл. Гай Скул і є членом пластового гуртка „Леопард". Його адреса: 7124 Едвард, Дітройт 10, Миш.

Совєти відкинуть в Женеві західній плян про Німеччину й безпеку Европи

Москва. — Нікіта Хрущов заявив представникам західньо - німецької соціял - демократичної преси, що Совєти вважають, що говорення про з'єдинення Німеччини „передчасне", бо це, мовляв, передусім справа „самих німців". Зате Совєти далі настоюють на те, щоб закінчити з Німеччиною формально існуючий стан війни підписанням мирового договору з „двома Німеччинами". Якщо, мовляв, західні альянти відкинуть цю пропозицію, тоді Совєти вважатимуть, що західні альянти вже по своєму „розв'язали проблему", підписавши „односторонній" мировий договір із створеною ними Західньою Німеччиною, ото ж Совєти підпишуть тоді й собі сепаратний мировий договір з Східньою Німеччиною. Це створить таку ситуацію, в якій не можна буде практично зберегти нинішній стан у західньому Берліні. Совєти готові підписати умову про новий статут „вільного західнього Берліну" під ґарантіями Об'єднаних Націй та із зобов'язанням Східньої Німеччини дати вільний доступ до Західнього Берліну та невтручання в його внутрішні справи. — Такі думки висловив Хрущов у розмові з німецькими соціялістичними журналістами, що їх вони оприлюднили в своїй пресі. На цій основі західні коментатори вважають, що Совєти відкинуть західній плян, що буде пред'явлений на Женевській конференції міністрів закордонних справ. Тому, що західні міністри з свого боку напевне відкинуть совєтський плян по лінії Хрущовських міркувань, то не відомо, як Женевська конференція вийде з сліпого кута, куди вона ввійде відразу після, так мовити, прелімінарних заяв.

Сферична Комісія ОН засідає при бойкоті збоку СССР і сателітів

Об'єднані Нації. — У минулу середу 6-го травня ц. р. відбула своє перше засідання вибрана в минулому році Генеральною Асамблеєю ОН Комісія для мирного користування сферичними просторами, або, у скороченні, „Сферична комісія". Совєтський Союз, Польща і Чехословаччина бойкотують цю Комісію тому, що їм не подобається її склад: Совєти домагалися „паритету" вільних і комуністичних членів. Неприявними були теж представники З'єдиненої Арабської Республіки і Індії, які в своїй „невтральній" ревності підтримували Совєти, а тепер стоять на становищі, що немає сенсу засідати в Комісії, коли не співпрацюватимуть з нею Совєти, що поруч з Америкою мають найбільший досвід в розкриванні тайн сферичного простору. Представник ЗДА амбасадор Генрі Кебот Лодж заявив, що завдання, що його ставить собі Комісія, таке величезне, що ніяка одна держава не всилі його розв'язати, а позитивні висліди можна осягнути тільки при солідарній і згідливій співпраці всіх країн. На голову Комісії вибрано одноголосно японця, д-ра Кото Матсудайру. Рішено вибрати дві Підкомісії — для правних справ і для дальшого наукового обслідування міжплянетарних просторів. Висловлено переконання, що Комісія зможе виготовити до 31 липня ц. р. свій звіт на найближчу сесію Генеральної Асамблеї ОН.

Амбасадор ЗДА прибув для звітування про ситуацію в Іраку

Вашинґтон. — Американський амбасадор в Іраку Джон Т. Джернеґан, побувши ледви місяць в Багдаді, прилетів в цьому тижні до Вашинґтону для консультації з американським урядом над ситуацією в Іраку та ще в цьому тижні відлетить назад до Багдаду. Він звітуватиме перед президентом Айзенгавером і державним секретарем Гертером. Американські керівні кола — інформує преса — стурбовані щораз більшим зростом комуністичних впливів в Іраку та водночас своєю примусовою бездільністю. Звертають увагу, що президент Айзенгавер уже вдруге на своїх пресових конференціях не захотів одверто підтримати президента З'єдиненої Арабської Республіки Нассера в його боротьбі проти іракського прем'єра Кассіма, ні теж не заповів зміни американської політики щодо фінансування Асванської греблі в Єгипті. Тим часом з Іраку повідомляють, що в тамошніх в'язницях є коло 15,000 противників теперішнього режиму. В західніх колах викликує занепокоєння вістка з єгипетських кол, що в іракській армії переводиться „чистка" з протикомуністичних елементів і примушується націоналістичних старшин передчасно подаватись в стан спочинку. В південно - східньому Іраку вибухли заворушення серед курдів, у зв'язку з поворотом з СССР багатьох тисяч курдів, колишніх втікачів, які тепер хочуть назад свої колишні садиби, що давно вже перейшли в інші руки.

ГАММЕРШИЛД ПРИБУВ ДО ЖЕНЕВИ

Женева. — Генеральний секретар Об'єднаних Націй Даг Гаммершилд прилетів до Женеви з Копенгаґи, але відмовився від будь-яких публічних заяв. Він головуватиме на засіданні Координаційної Комісії Об'єднаних Націй з осідком у Женеві, яка охоплює працю всіх аґенцій цієї світової організації. Але сутньою ціллю перебування Гаммершилда в Женеві є відкриття в понеділок 11-го травня ц. р. конференції міністрів закордонних справ ЗДА Англії, Франції і СССР, з міністрами західньої і східньої Німеччини в ролі „обсерваторів".

ЗДА, АНГЛІЯ І ФРАНЦІЯ УЗГІДНИЛИ СПІВПРАЦЮ ЩОДО АТОМОВОЇ ЗБРОЇ

Вашинґтон. — З'єдинені Держави погодились з Англією і Францією щодо співпраці над розвитком атомової зброї, зокрема щодо продукції підводних човнів, ґнаних атомовою енерґією. Відповідний формальний договір має бути — як повідомляє преса — підписаний в найкоротшому часі. За тим договором Америка погоджується постачати Франції ураній, потрібний для продукції атомової енерґії, особливо для першого французького підводного човна. Однак — за інформаціями преси — тексти договорів ЗДА й Англії та ЗДА й Франції не є тотожні. Що стосується Англії, то ЗДА погоджуються на виміну з Англією тайних відомостей про рід і спосіб продукції різних видів атомової зброї, — зате щодо Франції, то в договорі говориться тільки про постачання матеріялу, потрібного для витворювання атомової енерґії. Ця різниця спирається на прийнятій в минулому році конґресовій резолюції, яка виразно обмежує видачу атомових тайн тільки до тих союзників Америки, які мають „перевірену й ефективну здібність у продукуванні атомової зброї". Ця формула підходить тільки до Англії, а виключає Францію. Конґрес прийняв таку резолюцію з двох причин: через недовір'я до французької системи внутрішньої безпеки у зв'язку з існуванням у Франції найбільшої робітничої спілки, опанованої комуністами, і з небажання явно підтримувати зусилля Франції, яка хоче — з мотивів національно-державного престижу стати четвертою у світі державою з атомовою зброєю. Французькі керівні кола були дуже невдоволені таким ставленням справи і домагалися однакового підходу до Франції, як до Англії, але погодились, що американський уряд зв'язаний конґресовою резолюцією. Договори між Англією і Францією в цій справі підлягатимуть ратифікації збоку Конґресу, але не передбачується ніякої опозиції на спільній конґресовій Комісії для справ атомової енерґії.

Французький прем'єр поїхав до Бонну на наради з Аденауером

Париж. — Французький прем'єр Мішель Дебре і міністер закордонних справ Моріс Кув де Мурвіль полетіли в минулу середу 6 травня до Бонну, щоб переговорити з західньо - німецьким канцлером Аденауером сучасну европейську ситуацію. Їхні відвідини в західньо - німецькій столиці передбачені на 36 годин. Це перша зустріч між керівниками французькими й німецькими державними діячами від 4 березня ц. р., коли-то Аденауер відвідав в Парижі президента Шарля де Голя. Ціллю цієї подорожі — коментують газети — не є осягнути якесь нове порозуміння, а тільки переглянути і ще раз потвердити свої позиції згідно з вислідами Паризької конференції західніх міністрів закордонних справ у зв'язку з заповідженою на 11 травня ц. р. конференцією з совєтським міністром Ґромиком у Женеві.

Король Ірану з офіційними відвідинами в Англії

Лондон. — Король Ірану Різа Палеві прибув в минулий вівторок до Лондону з 3-денною офіційною візитою. Його прийняли з усіми королівськими почестями. Назустріч на залізничу стацію, куди в'їхав спеціяльний короткий потяг від летовища, вийшли королева Єлисавета, її чоловік князь Филип Единбурський, княжна Марґарита, прем'єр Геролд Мекміллен, міністер закордонних справ Ллойд і інші англійські достойники. Король перейшов перед почесною четою першого куреня королівської ґвардії та поїхав з королевою і її головіком відкритим повозом до Букінґгемського палацу на обід. Довкола повозу їхала кавалерійська ескорта. Це перші відвідини іранського (перського) короля від 1910 року. У відповідь на промову лорда-посадника Лондону Різа Палеві згадав про приязнь між Англією і Іраном (Персією) від часу першої англійської торговельної місії Антоні Дженкінсона, що прибула до Персії тому близько 400 років. Різа Палеві приїхав в почоті десятьох осіб, між якими є іранський міністер закордонних справ Алі Асгар Гекмат. Хоча в офіційній програмі не сказано про ніякі політичні наради, проте вважається за річ цілком певну, що іранський король перевів з англійським урядом нараду над актуальними проблемами Середнього Сходу. Іран разом з Англією є членом Багдадського пакту.

РУМУНІЯ ДОЗВОЛЯЄ НА ЕМІҐРАЦІЮ НЕ - ЖИДІВ

Букарешт. — Комуно-румунський уряд погодився, щоб дозволити на виїзд за кордон тих румунських громадян, не жидів, які мають за кордоном своїх близьких кревних. До цього часу тільки жидам дозволено на масову еміґрацію, яку, зрештою, теж припинено внаслідок протестів збоку арабських країн. Як у практиці виглядатиме ця частинна „лібералізація" румунських пашпортових відносин в рамцях загальної системи залізної завіси — покажеться в найближчому часі.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** заявив на пресовій конференції, що кожна особа запрошена до нього на прийняття, має право це запрошення прийняти або відкинути. Ці слова відносилися до експрезидента Гаррі С. Трумана, який був запрошений до Білого Дому на прийняття в пошану англійського експрем'єра Винстона Черчилла. Труман вимовився тим, що мав на той самий час уже давніше визначене прийняття. Труман не бачився з Айзенгавером від того часу, як передав йому урядування — від січня 1953-го року.

● **39 осіб**, між ними визначні науковці, церковні діячі та японські рибалки і мешканці островів Маршалла, внесли до Федерального Апеляційного Суду у Вашинґтоні просьбу про видання заборони переводити пробні атомові експлозії . Між підписаними є професор Каліфорнійського Технологічного Інституту і власник нагороди Нобеля д-р Лінус Полінґ, провідник американських соціялістів Норман Томас та англійський філософ Бертранд Рассел.

● **Д-р Луіс Б. Райт** заявив у своїй промові на інавґурації президента Вофформ каледжу в Спартанбурґу в Південній Кароляйні, що так званий міжколеґіяльний футбол уже перестарів і не виконує того виховного завдання, яке колись мав. „В дійсності, сказав він, теперішній футбол у каледжах приносить більше шкоди, як інфлюенца", бо є частим бизнесом.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Стаття про назву України** в німецькій мові пера проф. Яр. Рудницького з Вінніпеґу, Канада, появилася в інтернаціональному журналі „Зюдостфоршунґен", що його видає проф. Ф. Валявец у Мюнхені, том 17. 1958. Цей том присвячений ювілеєві наукової праці проф. Е. Кошмідера, директора Слов'янського й Балтійського Іституту у Мюнхенському університеті. Крім проф. Рудницького з українців узяв участь у цьому ювілейному виданні ще проф. Д. Чижевський із Гайдельберґу, що написав статтю про „Адама Міцкевича у словаків".

● **Вечір молодих композиторів** — учнів проф. Ігоря Соневицького відбудеться в п'ятницю, дня 8-го травня ц. р. о год. 8-ій веч. заходом Літ. - Мист. Клюбу в Ню Йорку. Виступатимуть — Ю. Осінчук, В. Сенів й М. Шумилович при співучасті М.Сенів й О. Шумилович. Пояснення даватиме проф. Соневицький.

● **Роман Рудницький**, 16-річний пяніст, виступав як соліст на першому концерті, що його влаштувала новозаснована американська велика Фільгармонічна оркестра в рідному місті Романа, Томс Ривер, Н. Дж., дня 2 травня ц. р. Багаті мешканці надбережних міст стейту Ню Джерзі заснували своїми фондами „Гарден Стейт Фільгармонік Симфоні Сосайті, Інк", заанґажувавши до кількадесятичленної оркестри професійних музик, головно з Н. Йорку, а на її диріґента Чарльза Блекмана. Роман Рудницький грав сольо в супроводі оркестри в „Концерті А-Мінор" Едварда Ґріґа. Численна публіка нагородила молодого пяніста овацією.

● **Український Спортовий Клюб, Ню Йорк**, гратиме в неділю, дня 10-го травня ц. р., за мистецтво Німецько - Американської Ліґи проти Спортового Клюбу Френч. Змагання відбудуться на площі Фармерс Овал, Метрополитен Евню і 69-та вулиця в Мидл Вилледж на Квінсі о год. 3ій по полудні.

У СВІТІ

● **Італійські державні власті** заклопотані відвідинами короля (імама) маленької арабської країни Ємену, 65-літнього Ахмеда, який прибув до надморського містечка Фреґене, недалеко Риму, на лікування. Сам він перебуває в місцевій клініці, але в найбільшому місцевому готелі замешкав його почет із 70-х осіб, у тому числі його три леґальні дружини та 30 жінок із гарему. Власна сторожа імама, озброєна в середньовічні криві шаблюки, рішуче не допускає до почету італійських журналістів, і на тому тлі виникли різні непорозуміння.

● **Колишній президент Туреччини**, 77-річний Ізмет Ононі, лідер опозиції проти теперішнього уряду прем'єра Аднана Мендереса, об'їздить країну з промовами, під час яких приходить до бурхливих авантюр між прихильниками і противниками теперішнього режиму. На одному такому вічі поранено старенького турецького політика каменем у голову. Турецький уряд заклопотаний цим неспокоєм в краю, бо саме тепер приїздить з Греції її прем'єр і міністер закордонних справ для затіснення приязни і узгіднення політики на терені Кипру.

● **У Мадриді, в Еспанії**, 3-го травня багатотисячні маси глядачів ентузіястично оплескували 22річного внука останнього еспанського короля Альфонса XIII, князя Хуана Карльоса, який під час військової паради марширував у рядах кадетів Летунської Академії. Оплески й оклики на адресу юнака-князя були голосніші, ніж на адресу голови еспанської держави, генерала Франка, який приймав параду.

● **До будинку Об'єднаних Націй в Ню Йорку** прибула в барвистих одягах делеґація індіян, що живуть у резерваті в північній Арізоні, щоб перестерегти цю світову організацію проти небезпеки зудару між силами добра і зла. Делеґації сказано, щоб вона зголосила свою справу на письмі, але індіяни рішуче відмовились це зробити.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ДОПОМОГА ІНШИМ — БЕЗПЕКА СОБІ

Рік-річно у Конгресі відбувається баталія довкола вимоги Президента признати нові великі кредити на допомогу закордонові. Ця допомога — найменш популярна, або — виразніше — найбільш в Америці непопулярна сторінка з усієї закордонно-політичної діяльности уряду. Ця непопулярність є своєрідним парадоксом, коли зважити, що ту саму політику в ділянці закордонної допомоги формулювали й реалізували як демократичні, так і республіканські президенти та покликані ними уряди: адже славний плян Маршалла носить ім'я того генерала й державного секретаря який став був наче символом „інтернаціональної" політики ЗДА за правління демократів, а Джан Фостер Доллес, що перейде в історію, як творець закордонно-політичної філософії Республіканської партії, проводив у ділянці допомоги закордонові лінію своїх демократичних попередників. У минулий вівторок майже в т.й самій годині колишній демократичний президент Гаррі Труман звернувся з драматичним закликом до сенатської Комісії для закордонних зв'язків підтримати дальшу допомогу закордонові, як „абсолютну життьову необхідність", а республіканський президент Д. Д. Айзенгавер підкреслив на пресовій конференції, що ця допомога стоїть понад усіма партіями і зв'язана „з безпекою і позицією цієї країни в міжнародному світі".

А втім, як сказано, щорічно існує в Сенаті і в Палаті Репрезентантів сильна тенденція „зрізати" ставлену Адміністрацією вимогу на нову допомогу закордонові, при чому опоненти користуються завжди майже тими самими аргументами: як довго Америка має бути харитативною установою для світу? — чому Америка має фінансувати хронічних банкрутів? — навіщо Америці витрачати щорічно грубі більйони, коли у відплату, замість вдячности, Америка зустрічається з виявами неприхильности? — як можна витрачати більйони для чужих країн у той час, коли в самій Америці є кругло 5 мільйонів безробітних і нема фондів, напр., на зреалізування широкої програми будівництва шляхів чи шкільних будинків? І так далі у тому стилі. Ці аргументи мають познаки логіки, і вони були б переконливі, коли б їх брати як „самі для себе", у відірванні від міжнародної дійсности. А ця дійсність така, що допомога закордонові збоку ЗДА — це далеко не харитативна діяльність, а невід'ємна частина закордонної політики, що її ціллю є як у кожній країні — передусім власний державний інтерес запевнення безпеки своїй власній країні.

Отож із допомоги закордонові на рік 1958/59, із суми 4,661,000,000 дол., 2,519,000,000 пішли на безпосередні військові цілі, — на скріплення збройних сил американських союзників у Західній Европі, на Близькому Сході, в Південній Азії і Тихоокеанському обширі, в Південній Америці та в інших країнах. Ця допомога на військові цілі охоплює напр., Південну Корею та *Формозу*. *Як звернув увагу през* Айзенгавер на своїй останній пресовій конференції, т. зв Комісія Дрейпера, створена з найкращих військових та господарських фахівців, домагається в своєму останньому звіт якнайшвидшого змодернізування збройних сил деяких західньо-европейських держав із Північно-Атлантійського бльоку (НАТО). Другу категорію допомогової програми становлять беззворотні субвенції (дари), третю — зворотні позички. Програма допомоги закордонові охоплює фінансування прерізних промислових проєктів, будови шляхів й інших комунікаційних засобів, культурне й економічне піднесення різних країн у світі. З допомоги ЗДА в 1958/59 році користали в різних формах 16 країн у Західній Европі, 15 країн на Середньому Сході, в Африці й Південній Азії, 9 країн на Далекому Сході й Океанії та країни Південної Америки. Відтягнення американської допомоги деяким із цих країн означало б буквально їхнє банкрутство та повну катастрофу. Припинення цієї допомоги в деяких інших країнах наче автоматично відкрило б шлях комунізмові.

Президент домагається від Конгресу 3,930,000,000 дол. на ті цілі в бюджетовому році 1959/60. Боротьба в Конгресі за признання нових сум для допомоги закордонові входить у вирішну стадію. Треба сподіватися, що апель обох президентів — теперішнього і попереднього (а кол. президент Гувер висловлювався раніше в тому самому дусі) розвіє всі сумніви, диктовані партійними або дуже короткозорими мотивами. Америка, допомагаючи закордонові, допомагає не тільки вільному світові, але й самій собі, скріплюючи цей світ проти комунізму.

ЗДА І КРАЇНИ ЛАТИНСЬКОЇ АМЕРИКИ

Справа „інвазії" на Панаму, резиґнація пані Клер Бут Люс зі становища амбасадорки в Бразилії, недавня візита кубинського прем'єра Фіделя Кастра у Вашингтоні, непевність ситуації на Гаїті та у Венесуелі, економічні клопоти в Арґентині — все це пригадує урядові ЗДА і цілому американському народові про те, що в державах Латинської Америки немає такої стабільности, яка є потрібною під час холодної війни між вільним світом і комуністичним бльоком, що саме почав економічну офензиву, зокрема в Південній і Середній Америці.

На жаль, треба ствердити, що в деяких державах Латинської Америки настрої до ЗДА не дуже прихильні, як це видко було під час минулорічної поїздки віце-президента Ричарда М. Ніксона. Не так воно було ще до другої світової війни, коли держави, що лежать на південь від Великої Ріки, були щирими прихильниками й союзниками ЗДА.

Державний секретар Френк Б. Келлоґ, висилаючи в січні 1928 року делеґацію на 6-ту Міжнародну Конференцію Американських Держав до Гавани, в даній їй інструкції вказував, що „в нашій міжнародній політиці вже існує засада, *що панамериканська* політика займає в ній перше місце". Але після другої світової війни становище змінилося. ЗДА мусіли зовсім відкинути політику ізоляціонізму, бо оборона їх залежить тепер уже від ґльобальної ситуації, а не від безпеки самої тільки західньої гемісфери; як то було донедавна. Згідно з пляном Маршалла, ЗДА видавали більйони долярів на допомогу знищеним війною державам Европи, які треба було поставити на ноги, щоб вони могли протиставитися московському імперіялістичному комунізмові. Крім того розпочався наступ комунізму в Азії (Корея, Індо-Китай), і ЗДА за президентури Гаррі С. Трумана і Двайта Д. Айзенгавера занедбали південно-американські держави, які за час війни звикли до добробуту, бо могли за добрі ціни продавати свої сирівці. *У деяких із цих країн в роках, коли знищені европейські країни вже вповні себе відбудували, почалася економічна криза.*

Невдоволення в латинсько-американських державах зростало ще й тому, що ЗДА, згідно з засадою невмішування у внутрішні справи чужих держав, не виступали проти диктаторських тоталітарних режимів у деяких із тих держав, проти яких, як наприклад на Кубі, частина місцевого населення вела збройну боротьбу.

Віце-президент Ніксон після своєї поїздки по Південній Америці рекомендував внести зміни у політику ЗДА. Він вважає, що ЗДА не мусять вмішуватися у внутрішні справи чужих країн, але можуть виявити своє становище в такий спосіб, що будуть лише з чемности подавати руку диктаторам і щиро обіймати демократичних провідників латинських держав.

ЗДА не сміють занедбувати Латинську Америку, перед якою розкривається велике майбутнє. Держави цього континенту мають тепер 185 мільйонів населення (ЗДА — 176), але у 2,000 році буде його вже 593 мільйони (ЗДА — тільки половину з цього), бо вони мають найбільший у світі приріст (від 2.25 до 2.5%). Увесь той багатий на мінеральні копалини обшир швидким темпом перетворюється із рільничого в промисловий, і незабаром, під демократичними режимами, може стати на власні ноги. А проте, в теперішньому нестабільному стані там легко може знайти собі пригожий ґрунт комунізм. Фахівець від південно-американських справ Герберт Л. Метью пише, що „холодної війни в державах Латинської Америки виграти не можна, але легко можна її програти".

Для оборони Західньої Півкулі велике значення мають Караїбські острови і Панамський канал. Ворог ЗДА не сміє збудувати собі бази в будьякій країні Південної Америки. Двадцять латинських держав мають 20 голосів в Об'єднаних Націях, і тому трудною була б оборона ЗДА, якби Південна Америка була проти них.

До цього треба ще додати і *економічну вартість* Латинської Америки для ЗДА. На всіх 77 т. зв. стратегічних артикулів під час другої світової війни аж 30 продукувалося у великій кількості в державах Латинської Америки. ЗДА діставали звідтам понад 90 відсотків кварцу, більше як половину алюмінійової руди (бокситу), дві третини стибію, половину берилу, третину олива і четвертину міді. ЗДА купують у Південній і Середущій Америці цину, вольфрам, манган, нафту і залізну руду. Одна четверта частина експорту ЗДА йде на південь, а одна третина імпорту прибуває з Латинської Америки. Інвестиції ЗДА в тих державах становлять 9.5 більйона долярів. Так званий Експортово-Імпортовий банк видав Латинській Америці позичок на суму 3.5 більйона долярів.

Супроти цих фактів дивним може здаватися, що ЗДА занедбали в попередніх роках засаду Келлоґа з 1928 року, що „панамериканська політика повинна займати в нашій дипломатії перше місце", і звернули вісь своєї політики на схід і на захід. До Куби призначено було не фахового дипломата Г. Фрімана Метью, як пляновано, а політика-республіканця Ірла Е. Т. Смита, який привів до того, що американських військовиків, які вишколювали вояків армії Батісти, застала в Гавані перемога Фіделя Кастра.

Справа резиґнації амбасадорки Клер Бут Люс пригадала Білому Домові і Сенатові, що на амбасадорів до Латинської Америки треба висилати таких людей, які добре ознайомлені з проблемами того району і до яких ті країни мають повне довір'я. Державний департамент вже змінив своє становище і погодився на те, щоб ЗДА стали членом Міжамериканського банку, і щоб їх вкладка до того банку була відповідна до їх багатства.

Але треба підкреслити, що не тільки ЗДА повинні дбати про поліпшення відносин із своїми посестрами, а також вони самі повинні про це старатися. Розуміється, перший крок в тому напрямі мали б зробити ЗДА, і вони його вже зробили. ЗДА сильніші і багатші, і тому від них має вийти ініціятива у відношенні до 20 латинських держав, які, разом взявши, представляють велику силу, важливу для оборони Західньої Півкулі проти всесвітньої загрози — московського комуністичного імперіялізму.

НІМЕЧЧИНА ПЕРЕД ЖЕНЕВСЬКОЮ КОНФЕРЕНЦІЄЮ

Мюнхен. — 11-го травня починається в Женеві у Швайцарії конференція міністрів закорд. справ трьох західніх великодержав з міністром СССР Громиком. Керівники закордонної політики З'єдинених Держав Америки, Франції. Англії та Західньої Німеччини відбули свої попередні підготовні наради в Парижі 28 квітня, щоб створити спільну плятформу для переговорів з делеґацією Совєтського Союзу. Треба зазначити, що назагал людність Західньої Німеччини мало журиться проблемами конференції міністрів у Женеві, а більше цікавиться спортовими змаганнями або льотерією. Рішення канцлера Аденауера кандидувати на президента Федеральної Німецької Республіки дещо сколихнуло було байдужість громадянства, але тепер, коли повірили, що на його місце прийде в уряді міністер господарства професор Ергард, то настав повний спокій: Ергард був організатором „господарського чуда" в Західній Німеччині, яке вивело цю країну з руїн до добробуту, а тому він серед людности має популярність.

Найбільше цікавляться Женевською конференцією та можливою дальшою „нарадою на вершинах" великодержав мільйони втікачів зі Сходу. І треба ствердити, що старше покоління цих виселенців вірить у якесь міжнародно-політичне чудо, яке могло б їх вернути в країни, де вони народилися. Але у молодших людей, у тих, що прийшли в Західню Німеччину дітьми, або вже тут народилися, не може бути ностальгії, туги за рідним краєм, бо силою обставин вони звикли до тих околиць, де живуть у Західній Німеччині.

Цими днями з невідомих джерел появилися в Німеччині чутки, нібито московський уряд вирішив зробити натиск на Польщу, щоб відступити велику частину територій, що перед війною 1939 року належали до Німеччини. Але нетрудно в цих поголосках відчути хитрий маневр Москви: з одного боку, піднести престиж комуністичного уряду Східньої Німеччини між німцями, мовляв, він „добився" повороту до Німеччини її заселених тепер поляками територій; з другого боку, цей маневр Москви має ціллю зробити натиск на уряд комуністичної Польщі, щоб стояв вірно при „старшім браті", бо тільки з ласки Москви Польща могла посунути свої західні кордони до Одри й Нісси. В дійсності, Москва принципово не хоче змін теперішніх польсько-німецьких кордонів, щоб не робити прецедентів для дальших ревізій границь на Сході Европи.

По суті, уряд і парлямент Західньої Німеччини готові були б визнати втрату східніх провінцій, коли б Москва погодилася на вільні вибори в Східній Німеччині, що було б рівнозначне з прилученням її до Федеральної Республіки. З усіх дотеперішніх заяв Хрущова видно, що Москва на такий „обмін", що зліквідував би її сателіта в в Східній Німеччині, не погодиться. Однак, нарада міністрів західніх держав у Парижі обмірковувала вимогу вільних виборів у цілій Німеччині, для справи об'єднання цієї країни, взаміну за „розріджену зону", яка мала б бути створена після того між великодержавами, по обох боках залізної заслони. В цій зоні мусіла б бути постійна контроля збройних сил обох військових бльоків для забезпечення від несподіваної агресії. Але в Німеччині в більшости людности нема бажання зробити Федеральну Республіку невтральною, з виходом із НАТО. Бо навіть ціною такої невтралізації Москва не погодиться на об'єднання Німеччини західньої з Німеччиною совєтською. Для західніх держав невтралізація Німеччини, що привела б до виходу збройних сил НАТО з німецької території, дуже небезпечна, бо в такім разі для розгорнення бойових сил НАТО лишались би тільки „окраїнні" держави: Голляндія, Бельгія, Франція, Італія. Москва, однак, мала б у себе великий „гінтерлянд" від Одри до Уралу й Тихого океану, де совєтські сили можуть маневрувати зовсім вільно.

У зв'язку з Женевською конференцією широку акцію за створення невтральної зони в Середній Европі ведуть у Німеччині соціял-демократи і євангельські церкви, на чолі з відомим пастором Німеллером. Зокрема, пастор Німеллер веде пропаґанду взагалі проти створення німецької армії, виходячи з заповіді — „не вбивай". Він називає вояків новоствореної німецької армії в Західній Німеччині „майбутніми злочинцями"...

СПОДІВАЮТЬСЯ ПОДЕШЕВШАННЯ ХАРЧІВ

Вашингтон. — Департамент рільництва повідомляє, що цієї весни і на початку літа ціни на харчі будуть трохи менші в порівнянні з тим самим часом минулого року внаслідок того, що фармери доставлять на ринок більше харчів. Фармери матимуть менші прибутки. Попит на харчі буде дуже добрий.

Роман Сталь-Стоцький

ЯКБИ КАТ УКРАЇНИ СПРАВДІ ПРИЇХАВ

В останніх повідомленнях з Вашинґтону сказано, що там серйозно застановляються над можливістю відвідин ката України Нікіти Хрущова. Така можливість виникає у зв'язку із совєтською виставкою, яка має бути відкрита 30-го червня ц. р. в нюйоркському Колізеюмі. В повідомленні сказано, що можливістю приїзду Нікіти Хрущова на відкриття тієї виставки ніхто не захоплюється, але з нею рахуються, і коли б Хрущов виявив таке бажання, то його Вашинґтон прийняв би. Крім того, говориться про можливість зустрічі „чотирьох великих", до яких, крім Айзенгавера, англійського прем'єра Мекміллена і французького президента де Голя, зараховують також Хрущова, у військовій оселі Президіо в Сан Франсіско, в Каліфорнії, замість у Женеві.

Ці конкретні вістки про можливість приїзду Хрущова до Америки попередив „Мілвокі Джорнел", що належить до чолових виразників американського псевдолібералізму та невигойного совєтофільства. Він крайньо необ'єктивний до визвольних змагань усіх поневолених Москвою націй і в першу чергу причинився до невдачі конґресмена Чарлза Керстена. Але він має знаменитий зв'язок з різними псевдолібералами у Вашинґтоні і часто правильно передбачає події.

Тиждень тому цей часопис вмістив передовицю: A Visit From Khrushchev, в якій інформує, що Труман вітає візиту віце-президента Ніксона в Москві, бо вважає, що вона „поліпшить" американсько-совєтські відносини, і вітає ідею Трумана запросити Хрущова до Америки...

Маємо тут до діла з дивною відсутністю почуття гідности й чести, бо в той самий час, коли 11 батьків та матерей і досі не знають, що сталося з їх синами, американськими вояками, на зістреленому Совєтами над кавказькими горами літакові, не згадуючи про безчисленні інші безприкладні злочини Хрущова, — колишній президент запрошує цю людину в гостину, а американці-демократи не можуть налюбуватися московським балетом, що колись був забавкою царів і царської аристократії...

Але політика й життя є, як англійці твердять, алогічні. Тому з можливістю відвідин ката України в цій країні треба нам рахуватись і заздалегідь передумати, як вшанувати того „гоноребл сера", що навіть на думку колишнього редактора комуністичного „Дейлі Воркера" був, як генерал-губернатор Сталіна, по лікті в українській крові.

Ось тут кілька думок на той випадок. Наш УККА повинен взяти їх під увагу, продумати, вирішити, бо їх здійснення вимагає порозуміння з ієрархами наших Церков, з нашими громадськими організаціями та з центрами всіх поневолених Москвою націй в ЗДА. Нам треба числитись з можливістю тієї „візити" як фактом, і в ніякому разі ми не сміємо дати себе заскочити, як це, почасти, сталося з візитою підрядного ката Сталіна, Мікояна...

Наше „вітання" повинно бути гідним протестом і днями громадської жалоби по вимордуваній комуністами ієрархії та священиках наших Церков, по науковцях, письменниках, учителях і по всіх жертвах голоду, концентраків Винниці і Станиславова... І в цей протест треба нам включити й Католицьку Церкву латинського обряду та Православні Церкви інших націй, що не признають московської патріярхії або її церковних сателітів в Болгарії чи Румунії, або Білорусі. В цей протест треба влучити теж спільні акції всіх Москвою поневолених націй.

Поперше, в той день як стопа того московського архизлочинця вступила б на американську вільну землю, чи то буде сам Вашинґтон, чи Ню Йорк:

(1) треба вивісити державні й національні прапори на знак жалоби, на пів щогли;

(2) треба здобути згоду наших ієрархів, щоб того дня на пам'ять помордованих дзвони жалобно дзвонили хоч 5 хвилин по наших церквах;

(3) в наступну суботу ввечері влаштувати спільні академії усіх поневолених Москвою народів для вшанування жертв московського комунізму та прилюдного осуду чолового співробітника Сталіна. Запросити з промовами американських діячів, винести відповідні резолюції і вислати їх конґресменам, сенаторам і президентові Айзенгаверові.

(4) в наступну неділю Служби Божі і Панахиди за душі жертв Хрущова й Сталіна з биттям усіх дзвонів протягом 10 хвилин. Здобути співдію інших католицьких та православних церков для спільного протесту проти поневолення свободи віри у Совєтському Союзі;

(5) Заготовити відповідні анонси до американської преси про всі акції, надрукувати летючки для роздачі американцям, заготовити транспаренти з написами для спеціяльної демонстрації перед ОН, що їх душогуб певно відвідав би;

(6) наша преса хай заготовить спеціяльні числа з жалобною обвідкою, спеціяльні англійські числа для розсилки членам Конґресу;

(7) на університетах існують традиційні звичаї для вшанування тих, що переслідують академічну свободу;

(8) УККА на урочистім жалібним засіданні Політичної Ради винесе відповідні резолюції.

Подруге, до якого міста не залетів би той кат, там треба повторити в якнайширшім розмірі цілу акцію.

Спільними силами треба зробити в Америці відвідини Хрущова днями жалоби і днями непримиримої боротьби проти московського комуністичного імперіялізму й колоніялізму.

Василь Витвицький

СИМФОНІЧНА ПОЕМА „МАЗЕПА" ФРАНЦА ЛІСТА

(2)

Увага і доброзичливість Франца Ліста до критиків і противників нераз вводила їх у клопітливе положення. На гостру статтю згаданого вгорі Ганcліка він відповів ділово, але щиро й по-дружньому. „Ніхто не знає краще за мене того розходження, що існує між моїми інтенціями і їх результатом", — писав він у відкритому листі. — Прагнення у височінь — це привілей кожного, не зважаючи на те, чи він досягне мети, чи ні". Варто навести тут його погляд на завдання мистця. Мистецтво — на його думку — це не засіб для осягнення певної еґоїстичної користи чи безплідного розголосу, це — сила, яка повинна зближати людей і поєднувати їх. Про Ліста-вчителя розказують цілі леґенди: про некорисливу його працю з учнями, про щире піклування і заохоту, про матеріяльну допомогу...

Як мистець він мав почуття своєї „суверенности" і був — як перед ним Бетговен — невгнутий супроти „власть імущих". Доброю ілюстрацією до цього були його поїздки в Росію. Перша відбулася 1842 р. і викликала незвичайне прийняття у Петербурзі. Ентузіязм двірської знаті, не включаючи й царя Миколи I-го, був величезний. Все таки це не втримало Ліста — коли він вернувся до Парижу — від близьких зв'язків із колами, для царського двору небажаними: з чільними представниками політичної іміґрації з Польщі. Тісні вузли в'язали його з Фридрихом Шопеном. Обидва музики часто бували в одному гурті, не раз виступали спільно на концертах, виконуючи твори для двох фортепіян. Їдучи по кількох роках знову в Росію, Ліст виступав у Варшаві і грав твори Шопена, грав їх і в самому Петербурзі. На цей раз рапорти про неблагодійного мандрівника і симпатика революціонерів попередили його приїзд. Цар не приховував своєї неохоти до нього і казав, що йому не сподобались у Ліста дві речі: „зачіска (Ліст носив довге волосся, що спадало до плечей) і — політичні погляди".

Під час своїх виступів у Росії Ліст мав нагоду запізнатися з деякими рисами місцевого побуту, раніше йому незнаними. Як це кмітливий музика скоро завважив, хтось безупину слідкував за його кожним кроком, підслухував його розмови, прочитував його листи. І коли по роках, пишучи книжку про Шопена, він змальовував тло, на якому зростала музика цього композитора, особливо в добі польського протиросійського повстання 1830-31 рр., він міг писати частинно й на основі власних спостережень невільничого життя в Росії. До речі, свою книжку про Шопена Ліст писав у тому самому році (1850), коли працював і над симфонічною поемою „Мазепа".

Пізнавши Ліста — мистця і людину, його волелюбність і гуманність, врешті його „політичні погляди", не будемо дивуватися, чому між темами, які приковували його увагу, була тема Прометея, „Прелюдій" за Лямартеном, чому писав він ораторію „Христос" і чому між його творами таке видне місце заняла поема „Мазепа". Основою програмових творів Ліста було протиставлення і боротьба двох світів: доброго, світлого з супротивним темним. „Мазепа" — один з образів, на якому конфлікт цих двох сил яскраво накреслений. Для змалювання цього образу композитор уживає повної оркестрової палети, змішує її барви, використовує відомі і створює нові засоби інструментації. Майстерно і з вимогливістю трактує струнну групу оркестри.

Твір починається різко зірваним окликом. Після нього в групі струнних інструментів глибоко внизу зривається глухе тупотіння, підноситься вгору і знову спадає. Грізна стихія набирає на силі, але у хвилі її найбільшого піднесення проноситься протяжна, героїчна тема Мазепи. Подана від першої хвилі своєї появи з динамічним підкресленням, вона повна сили, рішучости і гордости. На довгому просторі відбувається неначе змаг двох тематичних груп. Теми змінюються, роздрібнюються і знову з'являються у первісній формі, але в новому насвітленні. Знову звучить мужня тема Мазепи, несеться переможний звук фанфар, а за ним фінальний козацький марш, що поєднується з героїчною темою Мазепи.

Насувається питання: чи Ліст дав себе цілковито заманути спокусливій романтичній леґенді про закоханого юнака на хребті дикого коня? Ця неймовірна історія, витвір фантазії шляхтича Яна Хризостома Пасека, особистого противника Мазепи з часів його перебування на польському королівському дворі, полонила була багатьох авторів і їх музичних інтерпретаторів. Численні музично-драматичні твори авторів різних часів і національностей (італійців, французів, німців, росіян) не виходили поза коло любовної історії, навпаки — автори від себе додавали ще більше неймовірних деталів. (На маргінесі цих рядків згадаємо, що у драматизації поеми Байрона, яка виконувалася в минулому столітті по різних американських містах, Мазепа стає королем татар і — щасливо одружується з своєю коханою. Ця вистава мусіла мати успіх, коли в самому Дітройті йшла у лютому 1871 році аж шість днів підряд).

Хоч яка спокуслива була для музичного передання історія з конем, Францові Лістові вона послужила тільки за тло його образу. Герой поеми Ліста, як це виразно чуємо і відчуваємо, не коханець, не шукач романтичних пригод, а лицар, що з надлюдською силою переносить удари ворожих сил, підноситься і — стає володарем.

Замітно, якими якостями наділює композитор свої теми. По чийому боці його прихильність — зайво говорити. Ліст у ще більшій мірі, ніж Віктор Гюґо, на ширшій площині і сильнішими барвами підкреслює неминучий остаточний тріюмф гетьмана Івана Мазепи. Цікаво, що тема Мазепи не наділена рисами льокального кольориту: композитор неначе хотів надати їй вселюдського значення. Зате нема маршу, яким змальований народ, що піднімає свого гетьмана на вершок слави, виразно українського характеру. Ця тема розвинена послідовно на довгій площині: спершу з'являється у малій групі інструментів, дедалі набирає на силі, наростає гармонічно і врешті проноситься могутнім звуком повної оркестри.

Твір Ліста, подібно, як поема Гюґо, складається з двох частин: першої — більшої і другої — меншого розміру. Все таки з погляду змісту композитор не дотримується твору. Ми не забуваємо, що тема Мазепи цікавила ще перед постанням поеми Гюґо (1828). Друга частина поеми Гюґо перенесена на фон загальнолюдський: це — гимн людині, що мужньо переносить удари долі. Ліст, як це виразно видно з добору і розвитку музичного матеріялу, не йде цим шляхом, затримує до самого кінця в центрі уваги свого героя і навіть — як про це було мова — своїм козацьким маршем льокалізує дію.

Більше як сто років минуло від часу створення симфонічних поем Ліста, але й досьогодні вони не сходять з програм концертів. Поему „Мазепа" доводилося за кілька останніх років подибувати в репертуарі не тільки европейських, але й американських симфонічних оркестр. Цей твір був досі багато разів награний на грамофонних платівках, між іншим лондонською і паризькою симфонічними оркестрами, а останнім часом оркестрою паризької консерваторії.

За минулих сто років виявилось також, якою плідною стала створена Лістом форма симфонічної поеми. Дехто з його сучасників, між ними й згаданий вгорі Ганслік, не пізнав, що його твори — не „одночастинні симфонії", а нова симфонічна форма, сперта на принципі програмової музики. Цією формою користувалися й користуються численні композитори. Цикл „Моя Батьківщина" Бедржіха Сметани, твори Ріхарда Штравса, Сібеліюса — це лише кілька маркантніших прикладів. Також і в українській музиці немало є творів форми і стилю симфонічної поеми з тематикою, зачерпненою з української або чужих літератур, чи з історії, як Костянтина Данькевича „Отелло", Юрія Майбороди „Лілея", Романа Сімовича „Максим Залізняк".

Ми ж не без почуття вдячности для великого мистця композитора Франца Ліста згадуємо сьогодні його симфонічну поему, в якій постать гетьмана України, Івана Мазепи, змальована з незвичайною увагою і прихильністю

(Кінець)

Іван Осрант

УСК НЮ ЙОРК НА СЛУЖБІ ГРОМАДІ

Багатогранним є суспільний ріст державного чи хвилево позбавленого своєї незалежности народу. Одним із проявів його росту є спортова ділянка. Бо ж спорт у різних своїх формах формує та кріпить фізичну структуру людини та витворює такі прикмети тіла і духа, які позволяють людині по своїй вподобі формувати своє життя - буття, а не бути його невільником. Коли по цей бік океану поселилися тисячі нової української іміграції, тоді, так би мовити, само природне право зрілого народу, покликало до життя спортові товариства. Одним із цих товариств нині найстаршим являється Український Спортовий Клюб у Ню Йорку, що вже минулого року відсвяткував ювілей свого десятиліття.

Всесторонньою є діяльність УСК-у. Розмірно однакову увагу присвячується різним ділянкам спорту, що разом начисляють біля 180 активних змагунів різного віку. Ділянка копаного м'яча охоплює 8 команд, в тому 4 команди молодечих. Кожний тиждень кличе на площу чи на тренінгову залю більше як 110 наших юнаків у віці від 10 - 25. Вони вже з раннього віку привчуються до шляхетного змагу та сталять свої м'язи і в парі з тим і ум. Дальше слідує ланка відбиванки із двома молодечими командами, ланка столової сиківки, а навіть ланка легкоатлетик із 12 чи 15-літніми змагунами та змагунками. Більше як 100 наших хлопців та дівчат наповняють гамором обширну домівку УСК-у, відриваючись тим самим від шкідливого впливу великоміської вулиці. На терені УСК-у сходяться уродженці усіх земель нашої великої Батьківщини і це є може одиноке місце, де нас усіх ніщо не ділить: ані віроісповідання, ані уродження у тій чи іншій частині України.

Вже від самого заложення УСК-у дуже дошкульно відчувався брак власної площі. Тому у минулому році Управа Клюбу рішилася на сміливий крок: маючи тільки малу готівку в касі та діставши позику 6,000 долярів від Німецької Ліги, Управа закупила в околиці Каледж Пойнту на Квінсі великий шмат землі під будову власної спортової площі. Ціна площі виносила 40,000 долярів. Зараз на її загосподарення потрібно коло 5,000. Отже потрібно більше чим 35,000 долярів, щоб остаточно осягнути велику мету: збудувати для нашої молоді у Ню Йорку власний спортовий майдан. Управа УСК-у числить на поміч нашого громадянства, хоча воно і так є перетяжене різними збірками на всенародні цілі. Але велике діло і варте великих зусиль і придбана площа буде власністю усього нашого громадянства та цінним пам'ятником нашого діяння в Америці. Вже віддавна Управа Клюбу провадить дуже ощадну господарку своїх грошових засобів, призначуючи кожний дохід із своїх імпрез на фонд закупу площі. Щоб дати змогу усьому громадянству допомогти завершити розпочате діло, Управа УСК-у плянує на неділю 17-го травня б. р. широку збірку перед нашими церквами на терені цілого Ню Йорку. Бо ж Клюб, хоч опікується десятками нашого доросту, не має своїх меценатів, щоб йому допомогли матеріяльно. І не раз приходиться членам Управи складатися на купно спортового виряду для цього чи другого змагуна, бо не завжди клюбова каса може покрити видатки. Тому меценатом УСК-у мусить бути усе наше громадянство, так як усьому громадянству є віддана праця та осяги цієї організації.

Згаданої неділі плянується просити усіх наших дорослих громадян (ок), щоб вони, закупивши принайменше одну цеголку за одного доляра, запевнили існування новопридбаного спортового майдану такого потрібного для наших дітей та будучих поколінь. УСК не прохає ані десяток, ані соток, ані тисяч. Звертається він тільки за одним доляром, і кількість закуплених цеголок буде мірилом нашого росту та посереднім доказом, як наша громада оцінює працю Українського Спортового Клюбу.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Шевченкове Свято в Українському селі в Бавнд Бруку

5-го квітня в Українському селі, в залі Консисторії УАПЦ, відбулася академія, присвячена пам'яті Т. Шевченка. Академію підготували о. Магаляс Святослав і член Головної Виховної Ради ОДУМ-у п. Микола Степаненко. В ній головну участь приймали учні української школи при парафії св. Андрія та церковний хор цієї парафії. Свято почалося співом „Заповіту", що його виконав хор, під керівництвом о. Магаляса Святослава.

З зацікавленням чекали цього свята учні парафіяльної школи. Їм в перше приходиться тут відзначати це свято. Багато з них ще недавно не вміли й слова українського вимовити. Школа для них стала рідною, бо навчає їх рідної мови. Вже по виконанню „Заповіту" рідні учнів з жадобою чекали виступу з деклямаціями дітей. Кожна мати й кожний батько хотіли почути голос своїх діточок.

На сцені появилася перша декляматорка Леся Козар. Вона по мистецьки виконала „На спомин Тараса Шевченка". Після неї виступив 6-ти річний учень Володимир Корнієнко й продеклямував поезію „Кобзар Тараса Шевченка". — Богданка Ярмолюк продеклямувала вірш „Біля портрета". Наступною деклямацією була поезія Т. Шевченка „І мертвим, і живим, і ненародженим . . .", її виконав голова Батьківського Комітету парафіяльної школи пан Петро Довбачук.

Реферат виголосив п. Микола Степаненко. Його, як і попередніх виконавців, заля нагородила теплими оплесками. З невеликої бокової кімнати почали „гуськом" виходити діти в українських однострoях; це учні школи. Їх понад сорок осіб. Вони навчаються в школі також співати українських пісень. Своє вміння хочуть продемонструвати перед батьками. Малий Довбачук біля піяно. Отець Святослав подав знак і діти тихо й виразно починають співи „Садок вишневий коло хати" а потім „Учітеся брати мої". Виконання дитячим хором цих співів справило незабутнє враження у присутніх. Гучними оплесками нагородили батьки своїх дітей за бездоганне виконання співів.

Виступали з поезіями учні: Дана Тибор — „Тобі Тарасе", Юрій Степаненко — „Мені однаково", Тамара Безсонів — „На роковини Тараса Шевченка", Леонід Довбачук — „Мені тринадцятий минало".

Учениця Леся Козар не тільки гарно деклямує, вона також грає на піяно. Ось вона грає „Думи мої, думи мої". На зміну Лесі Козар виходить хор парафії св. Андрія й виконує „Кобзаря", музика Гайворонського.

Четверта частина академії почалася деклямаціями. Іван Довбуш деклямував „І виріс я на чужині", Галя Сидорук — „Зоре моя вечірная", Володимир Теслевич — „Світе тихий, краю милий", Наталка Крохмаль — „Сонце заходить, гори чорніють", Василь Тибор — „Розкуйтеся, братайтеся".

Юрій Степаненко виконав на піяно — „Реве та стогне Дніпр широкий". Авдиторія нагородила його теплими оплесками.

Виступав хор і проспівав „Нащо мені карі очі", музика Гайворонського. А далі продовжувались дитячі деклямації, в яких приймали участь: Євгін Рутка — „Чи ми ще зійдемося знову", Валя Грегор — „Вітер в гаю не гуляє", Роман Довбачук — „Село", Наталка Теслевич — „Тече вода в синє море", Юрій Крохмаль — „Суботів", Оксана Крохмаль — „Весна", Тарас Довбуш — „Учітеся брати мої". Деклямацій завершили учні школи, які щойно почали вчитись української мови. Це Володимир і Дресні Кваглiяко. Перший продеклямував „Встане Україна", а друга — „Борітеся — поборете". На закінчення хор дорослих проспівав „Зійшов місяць", муз. Теліжинського.

В заключному слові п. М. Степаненко подякував о. Святославові за його жертвенну працю в підготові академії. Зокрема подякував Владиці Мстиславові за моральну допомогу школі. Також дякував хорові й всім учасникам академії. Владика Мстислав в короткому слові висловив подяку дітям за їх успіхи в школі та вчителям за працю. Владика дякував і о. Святославові й п. М. Степаненкові, які поклали багато праці для влаштування Шевченківського Свята.

Академія закінчилася співом національного гимну „Ще не вмерла Україна".

В. Василько

Загальні Збори Осередку Праці НТШ в Шикаго

11-го квітня в залі Самопочі відбулися річні Загальні Збори Осередку Праці Наукового Товариства ім. Шевченка в Шикаго. Нову Управу Осередку вибрано в такому складі: д-р Вол. Соколовький — голова; д-р Марія Овчаренко — містоголова; д-р Павло Турула — секретар; д-р Роман Залуцький — фін. реф; д-р Юрій Фединський, Сауд Бенд — член управи. Контр. Комісія: проф. Маркіян Терлецький, проф. Юліян Каменецький, д-р Іван Задорожний.

Зборами поводив голова уступаючої Управи д-р Повло Турула, секретарював — д-р Роман Залуцький.

Із звіту уступаючої Управи довідуємося, що Осередок об'єднує 7 дійсних та 15 звичайних членів. За минулий рік ОПНТШ влаштував 4 сходини з доповідями для членів, дві доповіді для ширшого громадянства та одну дводенну прилюдну наукову конференцію. Конференція відбулася 3 і 4 січня ц. р. і була вдалою та вартісною. Вона дістала позитивну оцінку нашої громади та знайшла прихильний відгомін в інших осередках ЗДА. На конференції, що була присвячена пам'яті українських науковців, знищених і репресованих Москвою, прочитано 6 наукових доповідей. Наш осередок докладає всіх зусиль, щоб у скорому часі зібрати потрібні фонди та підготовити до друку збірник праць конференції. Осередок вже започаткував серед нашої громади збіркову акцію на ту ціль. Жертводавцям, які перші відгукнулися на його заклик, збори висловили щиру подяку.

Загальні Збори схвалили плян праці на наступний рік. Намічено влаштувати між іншим, конференцію, присвячену гетьманові Мазепі, конференцію про сучасний стан в СССР та сесію з докладами на медично - біологічні теми.

Присутний на Зборах Президент НТШ проф. Роман Смаль-Стоцький; що є членом нашого осередку, зложив привіт від Централі НТШ та подав деякі інформації про працю Централі.

В рамцях Заг. Зборів виговерситету в Савт Бент, Ілл., верситету в Вавт Бент, Ілл. д-р Іван Фізер інтересну доповідь на тему: „Нова совєтська педагогічна система і приґент подав на вступі історичний розвиток педагогічних систем в Совєтах, аналізуючи докладно передусім існуючу систему „яка ще обов'язує до чинни її встановлення". Прелекінця цього шкільного року. Основні засади нової системи: ліквідація середніх шкіл, які давали загальне образування та право вступу до вищих шкіл. На місце серeдньої школи впроваджують восьмирічку, що починається із 7-го року життя. Головний напрям — підготовка технічного образування, з тим, що гуманістична освіта зведена до мінімума. Восьмий рік навчання присвячений вцілості політехнічній освіті. Після закінчення восьмирічки, усі учні мають іти на працю. Звідси, працюючи на виробництвах, молодь буде мати змогу учащати до т. зв. робітничої, чи міської школи. Це властиво вечірні курси, які будуть давати змогу пізнішого вступу на вищі школи. Інша частина молоді буде мати змогу вчитися на політехнічних школах, (фахових), які не управнюють до дальших студій на високих школах. Крім того передбачаються ще школи для „обдарованих", чи радше для упривілейованих та інтернати для дітей еліти .

В системі високого шкільництва редукуються всі наукові заклади за' виїмком Вузів і Втузів, в яких гуманістичні науки зведені теж до мінімума.

Аналізуючи причини впровадження нової педагогічної системи, прелеґент уважає, що совєтська влада має на меті головно дві цілі: 1) Намагання збільшити технологічні резерви для потреб господарки; 2) Ідеологічні вимоги, які певно були більш вирішними. Досьогочасна пед. система забезпечувала в середній школі загальну освіту, випускала маси інтеліґентної молоді, управненої до дальших студій на високих школах. Надпродукція цієї освіченої молоді, що діставала, хоч і в скромнім засязі, також дещо із гуманістичних наук, може бути, з точки зору комуністичної ідеології, загрозливою для режиму. Нова система радикально усуває цю небезпеку. Це чергова спроба усунути анемію комуністичної ідеології.

В дискусії над доповіддю брали участь проф. Каменецький, проф. Смаль-Стоцький, проф. Витанович, д-р К. Кокно, д-р Сидорук, д-р Ю. Фединський та інші.

Д- Павло Турула

● **В Південній Кореї закрито** головний щоденник опозиції. Тому, що уряд покликався при цьому на американський військовий розпорядок з 1946 року, амбасадор ЗДА Волтер Давінґ заявив, що той розпорядок видано для боротьби проти комуністичної підривної роботи, а не для затулювання рота опозиції в демократичній державній системі. Американський амбасадор зазначив, що закриття газети не є правильним засобом для спростування невірних інформацій.

СПРАВЛЕННЯ ДРУКАРСЬКОЇ ПОМИЛКИ

В 85 ч. „Свободи", в статті п. н. „Чи справді Христові слова"?, в останній колюмні на третій сторінці газети, в 25-му рядку з гори замість речення: „. . . знаходимо в усіх 331 числом Христових притч", має бути: „ . . . 31 числом Христових притч".

ПОДЯКА

від Родини

бл. п. ТЕОДОЗІЯ КОРДУБИ

З Волі Всевишнього,

дня 6-го квітня 1959 р. ненадійно відійшов у Вічність і 10-го квітня 1959 р. був похоронений на парохіяльному цвинтарі св. Миколая в Шикаго.

Горем прибиті складають цією дорогою найсердечнішу подяку Високопреподобним Отцям Василіянам, при парохії св. Миколая за пораду та похоронні відправи.

Дякуємо Високопреподобним Отцям Леськові та Кістеві, як також парохіянам в Міннеаполісі за щирі молитви.

Особлива подяка для д-ра П. Поповича за ревну поміч від першої хвилини нашого горя.

Дякуємо д-рові Білоскурському, Голові Українського Ветер. Об'єднання за глибоко змістове прощальне слово над домовиною.

Українському Ветеринарійному Об'єднанню, Друзям і Знайомим, що взяли участь в похоронних відправах, виявили нам своє співчуття та зложили квіти на могилу Покійного.

Братам Олинцям за вміле переведення Похорону та співчутливе відношення до Родини.

Нехай Всевишній Господь винагородить Вас своїми ласками, а Покійного прийме до Царства Небесного.

Горем прибиті:

дружина — ВІКТОРІЯ з Родиною

брат — СТЕПАН з Родиною

З КОНЦЕРТОВОЇ ЗАЛІ

Виступ Ю. Богачевського в Шикаґо

Поважний зріст зацікавлення критиків, що слідкують за вислідами концертного турне по центрах Північної Америки бас - баритона Юрія Богачевського, зібрав в неділю, 26-го квітня 1959 р. в залі Школи св. Миколи в Шикаґо поважне число (як рідко) численної концертної публіки.

Треба завважити, що „Думка про українські імпрези в Шикаґо й Наше Громадянство" — виявлена в ч. 14-ому місцевого тижневика „Українське Життя" не залишилася без відгомону, бо вже коротко після 7-ої год. вечора запрошено роздискутовану в коридорах публіку на початок концерту

У супроводі п-ні А. Сидоренко започаткував концертант свою, дуже влучно уложену програму арією із опери Астарте — Бонончіні.

Вже після вислухання перших точок програми можна було зорієнтуватись як слід у вальорах співака, якого жде блискуча мистецька кар'єра, бо ж повну вартість співака складають фактори як: чисто-та інтонації, почуття ритму, природний тембр, теплий, шовковий голос, техніка віддиху, дикція, невимушена, гладка модуляція та інтерпретація творів різного характеру чи пак композиторів різної доби. Це скарби, які у своєму молодечому віці встиг засвоїти собі наш земляк Ю. Богачевський .

Недоцільним було б наслідувати деяких рецензентів, що обов'язково зупиняються над кожною точкою програми зокрема (часто без потреби), при чому повторюються в суперлятивах під адресою виконавців (буває, різної міри) — доцільнішим буде поінформувати, приблизно, про деякі моменти, що торкаються минулого й майбутнього в житті концертанта.

Юрій Богачевський добував свою музичну освіту у найкращих педагогів Америки. За ним вже багато вдалих виступів та конкурсів, на одному з яких виграв стипендію для завершення студій в Італії, куди вибирається, мабуть після закінчення турне. Втішається він великою симпатією та довір'ям студентської молоді та молодих мистців. В Шикаґо був прийнятий авдиторією надзвичайно тепло. Після першої частини концерту був нагороджений оваційними оплесками і прекрасними квітами, за якими слідувала промова д-ра Помірка та привітання п-і генералової Ф. Омелянович-Павленко. Після закінчення другої (української) частини програми з надатками постала „черга" за автографами.

Треба ствердити, що своїм, у високій мірі культурним концертом Юрій Богачевський з'єднав собі (як мало хто) симпатію і признання Української Громади міста Шикаґо.

Вадим Дирмунко

Індія не хоче союзу з Пакістаном проти комуністичного Китаю

Ню Делі. — Індійський прем'єр Неру виключив, щоб Індія могла підписати військово-оборонний союз з Пакістаном проти комуністичного Китаю. Він заявив у минулий понеділок у вищій палаті індійського парляменту, що Індія не залишить своєї твердої політики не в'язатися ні з одним політично - військовим бльоком без уваги — з ким і проти кого, та без уваги на наслідки такої політики. Коли б Індія відступила від тієї засади, то вона — казав Неру — „втратила б обличчя", а це найгірше з усього. Заява Неру прийшла у зв'язку з заявою пакістанського міністра закордонних справ на пресовій конференції під час його візити на Маляях в Куаля Лямпур. Пакістанський міністер заявив, що комуно-китайська аґресія в Тибеті відкрила всьому світові знову небезпеку збоку комуністичного Китаю і що тепер настав час для згоди між Індією і Пакістаном в обличчі тієї безпосередньої спільної загрози. Неру признав, що Індія потребує порозуміння з Пакістаном та висловив знову „жаль" з приводу повторюваних закидів збоку китайських комуністів, що в тибетському повстанні були активні „індійські експансіоністи". Зокрема Неру натаврував ставленика китайських комуністів Панчен Ляму за його непристойний вислів, що він, Панчен Ляма, був невідповідно трактований під час його відвідин в Індії.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Т-во „Дністер", Відд. 361, просить всіх своїх членів явитися на Місячних Зборах, які відбудуться в суботу, 9-го травня 1959 р., в год. 8:00 веч., у власній домівці. — М. Малитич, предс.; В. Левицький, рек. секр.; П Кучма, фін. секр.; В. Хоміцький, кас.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. Володимира, Відд. 130, відбудуться в суботу, 9-го травня 1959 р., в год. 8-ій веч., в приміщенні парохіяльного дому під ч. 30 Іст. 7-ма вул. Порядок Зборів: перечитання протоколу, звіт фін. секр., Контрольної Комісії і перечитання кореспонденції. Перед Зборами можна платити членські вкладки. — І. Малик, рек. секр.

Посмертні Згадки

Александер СПАК, член Б-ва Св. І. Хрестителя, Відд. 292 УНСоюзу в Дітройті, Миш., помер 25-го квітня 1959 р. Покійний походив з м. Теребовля, Зах. Україна. Полишив у глибокому смутку дружину Юлію, двох синів Романа й Теодора, 5 доньок, Ольгу, Євгенію, Марусю, Віру і Христину, 12 внуків та 2 правнуків. Похорон відбувся 28-го квітня 1959 р., з пох. заведення до церкви св. І. Хрестителя, а опісля на цвинтар Mt. Olivet. — В. Й. П.!

П. Федик

Василь КУЧМИН, член-основник Т-ва „Український Народний Дім", 316 Відд. УНСоюзу в Рочестері, помер 11-го квітня 1959 р., у віці 69 років життя. Покійний походив із села Пум'ятинець, Рогатинського повіту. До ЗДА прибув ще молодим хлопцем і тут в Рочестері став активним громадським діячем, беручи участь в оснуванні Б-ва св. Юрія в 1909 р., пізніше переіменованого на Т-во „УНДім" Відд. 316 УНС. До часу переїзду у стейт Ню Джерзі, був першим урядником Б-ва та активним і провідним членом цього Т-ва. Покійний полишив у смутку дружину Марію, доньку Анну Вільямс, сина Володимира, 4 внуків у Вест Орандж, Н. Дж., сестру Анастасію Нарішну в Рочестері. Тлінні Останки Покійного поховано у Вест Орандж 15-го квітня 1959 р. — Вічна Йому Пам'ять!

ТАРЗАН, ч. 4254. На одного менше.

Пізніше, група рішених на все людей поволі з відчайдушним зусиллям посувалась поза ворожі лінії, ведучи з собою коней.

Нагло Тарзан зробив гримасу, затримавши тих, що були з ним. Перед ними був арабський вартовий, який міг би заалярмувати всю свою дику орду, коли б його не змусити до мовчанки!